

Intrebari frecvente

- **Ce reprezinta acquis-ul Schengen?**
- **Care este cadrul legal privind Schengen pe plan european? Principalele documente?**
- **Ce este Acordul Schengen? Care sunt principalele diferente intre statutul de stat Schengen si cel de stat membru al Uniunii Europene, din punctul de vedere al drepturilor cetatenilor?**
- **Ce este evaluarea Schengen?**
- **Este posibila renuntarea la statutul de membru Schengen?**
- **Se poate traversa frontiera pentru a pleca oriunde?**
- **Este posibil ca un stat Schengen sa restrictioneze libera circulatie a unui cetatean al altui stat Schengen? In ce conditii?**
- **O alerta introdusa in SIS poate constitui un motiv de refuz al intrarii in spatiul Schengen?**
- **Cum poate afla o persoana daca i-au fost inregistrate datele in SIS?**
- **Care sunt drepturile persoanei in contextul prelucrarii datelor cu caracter personal?**

Ce reprezinta acquis-ul Schengen?

Cuvantul *acquis* din sintagma *acquis comunitar* provine din participiul trecut al verbului francez *acquérir* (a dobândi) și se pronunță ca în limba franceză [a'ki].

EN: *acquis communautaire*; *Community acquis*

FR: *acquis communautaire*

DE: *gemeinschaftlicher Besitzstand*

Denumirea provine din limba franceză: *acquis communautaire*. În engleză se folosește varianta franceză originală sau, uneori, *Community acquis*. Mai rar, se utilizează varianta *Community patrimony*.

Acquis-ul comunitar reprezintă ansamblul de drepturi și obligații comune ce se aplică tuturor statelor membre. Este în continuă evoluție și include:

- conținutul, principiile și obiectivele politice ale tratatelor de instituire a Comunităților Europene, precum și ale tuturor acordurilor care le-au modificat în timp, inclusiv tratatele privind aderarea noilor membri;
- actele cu putere obligatorie adoptate pentru punerea în aplicare a tratatelor (directive, regulamente, decizii);
- recomandările și avizele adoptate de instituțiile UE;
- celelalte acte adoptate de instituțiile Uniunii Europene (declarații, rezoluții, decizii-cadru, etc.);

- actiunile comune, pozitiile comune, conventiile semnate, rezolutiile, declaratiile si alte acte adoptate cu privire la politica externa si de securitate comuna;
- actiunile comune, pozitiile comune, conventiile semnate, rezolutiile, declaratiile si alte acte adoptate cu privire la justitie si afaceri interne;
- acordurile internationale incheiate de Comunitati si cele incheiate de statele membre ale UE cu privire la activitatea acesteia din urma;
- jurisprudenta Curtii de Justitie a Uniunii Europene si a Tribunalului de Prima Instanta.

Fiecare act comunitar trebuie inteles in contextul general al politicilor comunitare din fiecare sector, fiind necesara cunoasterea acestora. In acest sens, acquis-ul comunitar cuprinde nu numai dreptul comunitar in sens strict, ci si toate actele adoptate in domeniile PESC (Politica externa si de securitate comuna) si JAI (Justitie si afaceri interne) si, mai ales, obiectivele comune formulate in tratate. Prezentarea politicilor comunitare este in primul rand facuta in cartile verzi (Cartile verzi sunt comunicari oficiale ale Comisiei privind politicile in diferite domenii sau subdomenii. Ele se adreseaza partilor interesate (grupuri de interese, agenti economici, institutii comunitare etc.) pentru a declansa un dialog cu acestea privind problemele in cauza.) si in cartile albe (Cartile albe urmeaza, de regula, dezbaterilor determinate de cartile verzi si contin propuneri de legiferare sau de actiune in domeniile/subdomeniile respective, contribuind efectiv la dezvoltarea politicii comunitare in aceste privinte), fiind de aceea necesara si consultarea sistematica si permanenta a acestora.

Tarile candidate trebuie sa-si armonizeze legislatia cu acquis-ul comunitar inainte de aderarea la UE.

Exceptiile si derogarile de la acquis sunt acordate numai in mod exceptional si au o sfera de cuprindere limitata. Uniunea Europeana s-a angajat sa mentina acquis-ul comunitar in intregime si sa il dezvolte.

In perspectiva aderarii a noi state membre, Comisia examineaza in prezent, impreuna cu statele candidate, modul in care acquis-ul comunitar este transpus in legislatia nationala.

In prezent, acquis-ul comunitar este estimat la peste 100 000 de pagini de Jurnal Oficial.

Care este cadrul legal privind Schengen pe plan european? Principalele documente?

Acordul Schengen, Conventia de Implementare a Acordului Schengen, deciziile si declaratiile adoptate de catre Comitetul Executiv Schengen stabilit in 1990, protocoalele si acordurile de aderare care au urmat, precum si toate actele adoptate de Consiliul UE dupa momentul 1999, constituie acquis-ul Schengen.

Ce este Acordul Schengen? Care sunt principalele diferente intre statutul de stat Schengen si cel de stat membru al Uniunii Europene, din punctul de vedere al drepturilor cetatenilor?

La inceputul anilor 80, a demarat, la nivel european, o discutie in legatura cu importanta termenului libertate de miscare. Dupa discutii indelungate, Franta, Luxemburg, Germania, Belgia si Olanda au hotarat sa creeze un spatiu fara frontiere interne. Acordul intre aceste state a fost semnat in data de 14 iunie 1985, in localitatea Schengen din Luxemburg. A urmat semnarea Conventiei de Implementare a Acordului Schengen, in data de 19 iunie 1990. In momentul

intrării în vigoare, în anul 1995, aceasta a eliminat controalele la frontierele interne ale statelor semnatare și a creat o singură frontieră externă unde controalele se desfășoară conform unui set de reguli clare. De asemenea, au fost stabilite reguli comune în materie de vize, migrație, azil, precum și măsuri referitoare la cooperarea polițienească, judiciară sau vamală.

Printre cele mai importante măsuri adoptate de către statele Schengen au fost:

- eliminarea controalelor la frontierele interne și stabilirea unui set de reguli pentru trecerea frontierelor externe
- separarea fluxurilor de pasageri în porturi și aeroporturi
- armonizarea regulilor referitoare la condițiile de acordare a vizelor
- stabilirea unor reguli pentru solicitanții de azil
- introducerea unor reguli referitoare la supravegherea și urmărirea transfrontalieră pentru forțele de poliție din statele Schengen
- întărirea cooperării judiciare prin intermediul unui sistem rapid de extradare și implementare a deciziilor judecătorești
- crearea Sistemului Informatic Schengen

Toate aceste măsuri, împreună cu Acordul Schengen, Convenția de Implementare a Acordului Schengen, deciziile și declarațiile adoptate de către Comitetul Executiv Schengen stabilit în 1990, precum și protocoalele și acordurile de aderare care au urmat constituie *acquis-ul Schengen*.

Inițial, Acordul Schengen și Convenția de Implementare nu au făcut parte din cadrul legislativ comunitar. Acest lucru s-a schimbat însă odată cu semnarea Tratatului de la Amsterdam, în data de 2 octombrie 1997, intrat în vigoare la data de 1 mai 1999. Un Protocol atașat Tratatului de la Amsterdam încorporează *acquis-ul Schengen* în cadrul legislativ și instituțional al Uniunii Europene.

Începând cu acest moment, *acquis-ul Schengen* face parte din legislația comunitară și a fost transferat în noul Titlu IV - Vize, azil, imigrație și alte politici legate de liberă circulație a persoanelor.

De asemenea, ca o evoluție de ordin instituțional, conform prevederilor Tratatului de la Amsterdam, Consiliul a luat locul Comitetului Executiv Schengen, stabilit de Acordul Schengen iar începând cu 1 mai 1999, Secretariatul Schengen a fost încorporat în cadrul Secretariatului General al Consiliului. De asemenea, noi grupuri de lucru au fost create pentru a asista Consiliul în activitățile desfășurate.

În prezent, sunt 26 state care implementează complet *acquis-ul Schengen*: Franța, Belgia, Germania, Luxemburg, Olanda, Portugalia, Spania, Austria, Italia, Grecia, Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia, Suedia, Cehia, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Slovacia, Slovenia, Ungaria, Elveția și Liechtenstein.

Aderarea la spațiul Schengen înseamnă aderarea la un spațiu în care controalele la frontierele interne între statele membre au fost eliminate. Aceasta este diferența majoră între statutul de stat Schengen și cel de stat membru al Uniunii Europene, din punctul de vedere al controalelor la frontierele interne.

Ce este evaluarea Schengen?

Evaluarea Schengen reprezinta procedura de verificare de catre expertii delegati de statele membre, Consiliu si Comisie a stadiului procesului de pregatire pentru implementarea acquis-ului Schengen. Rezultatul pozitiv al evaluarii Schengen constituie o cerinta de baza a adoparii de catre Consiliu a deciziei de eliminare a controlului la frontierele interne si extinderea spatiului Schengen.

Orice stat care doreste sa adere la spatiul Schengen trebuie sa treaca printr-un proces de evaluare, cu ocazia caruia trebuie sa dovedeasca ca a indeplinit toate conditiile necesare pentru a fi stat membru Schengen.

Prima parte a procesului de evaluare consta in completarea unui chestionar extins, care va fi remis statului respectiv. Acest chestionar va contine intrebari detaliate despre toate aspectele relevante pentru implementarea si aplicarea prevederilor Schengen.

In momentul in care au fost obtinute suficiente informatii, vor fi demarate vizite de evaluare, pentru verificarea, in teren, a pregatirilor pentru aderarea la Schengen.

Raportul final al Grupului de Evaluare Schengen va fi prezentat Consiliului JAI care va adopta decizia necesara prin care va autoriza aplicarea prevederilor Categoriei II de la data/datele pe care le considera adecvate.

Pentru detalii, a se vedea sectiunea Procesul de evaluare Schengen.

Prin depunerea, la data de 28 iunie 2007 a Declaratiei de pregatire a Romaniei pe cele trei domenii – protectia datelor personale, cooperare politieneasca si vize –in cadrul Grupului de lucru Evaluare Schengen, Romania s-a aratat pregatita sa inceapa vizitele de evaluare din a doua jumatate a anului 2008.

Este posibila renuntarea la statutul de membru Schengen?

Acquis-ul Schengen este parte integrala a acquis-ului comunitar pe care Romania l-a acceptat integral odata cu semnarea Tratatului de Aderare la UE la data de 25 aprilie 2005. Prin urmare, nu este posibila renuntarea la statutul de membru Schengen. Cu toate acestea, in mod exceptional si doar pentru o perioada limitata, in cazul unei amenintari serioase la ordinea publica si siguranta nationala, este posibila reintroducerea temporara a controlului la frontierele interne ale unui stat Schengen.

Se poate traversa frontiera pentru a pleca oriunde?

Da, in conditiile in care se vorbeste despre ridicarea restrictiilor ce privesc punctele de trecere a frontierei si perioada de lucru a acestora. Cu toate acestea, dreptul la libera circulatie nu este absolut, fiind aplicabil doar cu respectarea anumitor prevederi ale legislatie nationale referitoare la parcurile nationale, zonele protejate, proprietatea privata, etc.). Anumite restrictii pot fi aplicate si in cazul reintroducerii temporare a controlului la trecerea frontiera de stat.

Este posibil ca un stat Schengen sa restrictioneze libera circulatie a unui cetatean al altui stat Schengen? In ce conditii?

Dreptul la libera circulatie al cetatenilor unui alt stat membru Schengen poate fi restrictionat, dar doar daca acestia constituie o amenintare la adresa ordinii publice, sigurantei nationale si sanatatii publice. In cazuri exceptionale, astfel de persoane pot fi chiar indepartate de pe teritoriul statului respectiv. Insa acest fapt nu are efect asupra liberei lor circulatii pe teritoriul altor state membre.

O alerta introdusa in SIS poate constitui un motiv de refuz al intrarii in spatiul Schengen?

Da si nu. O alerta in SIS reprezinta unul din motivele de refuz al intrarii in spatiul Schengen. Cu toate acestea, in cazul membrilor familiilor cetatenilor care beneficiaza de dreptul la libera circulatie, trebuie intotdeauna luat in considerare daca prezenta persoanei respective pe teritoriul unui stat Schengen poate reprezenta o amenintare reala, prezenta si suficienta la adresa unor interese fundamentale ale statelor Schengen.

Cum poate afla o persoana daca i-au fost inregistrate datele in SIS?

Orice persoana poate intreba daca si ce date cu caracter personal care il privesc exista in SIS, cand au fost introduse (in ce scop) si de catre ce institutie. Dreptul persoanelor de a avea acces la datele introduse in SIS care le privesc se exercita in conformitate cu legislatia statului fata de care ele invoca acest drept.

Comunicarea informatiilor persoanei care face obiectul acestor date se refuza daca acest lucru este indispensabil pentru efectuarea unei operatii legale in legatura cu alerta sau pentru apararea drepturilor si libertatilor unor terte parti. In orice caz, acest lucru se refuza pe toata perioada de valabilitate a unei alerte in scopul realizarii unei supravegheri discrete.

Orice persoana are dreptul sa ceara autoritatilor de control sa verifice datele introduse in Sistemul de Informatii Schengen cu privire la ea si modul in care au fost folosite aceste date. Acest drept este reglementat de legislatia nationala a partii contractante careia i se adreseaza solicitarea.

In acelasi timp, se garanteaza dreptul de a fi corectate datele inexacte care o privesc (de ex. cele introduse gresit) procesate in SIS si dreptul de a fi sterse din SIS orice date stocate ilegal (care nu ar fi trebuit sa fie introduse).

Toate aceste drepturi se exercita in conformitate cu legislatia nationala a statului in care se invoca, procedurile la nivelul fiecarui stat membru putand astfel diferi. In Romania, aceasta problematica este reglementata de OUG nr. 128/15.09.2005 privind infiintarea, organizarea si functionarea Sistemului Informatic National de Semnalari.

Care sunt drepturile persoanei in contextul prelucrării datelor cu caracter personal?

Drepturile persoanei fizice sunt recunoscute tuturor cetățenilor, indiferent dacă provin sau nu dintr-un stat membru al spațiului Schengen.

- ❖ Dreptul de acces la datele stocate în SINS (ori de câte ori persoana consideră necesar, dar numai o dată pe an în mod gratuit)
 - solicitarea autorităților competente (poliție, jandarmerie, vâmi etc.), în scris, sub semnătură și dată, să comunice informații cu privire la datele tale personale existente în SINS;
 - autoritățile competente pot refuza comunicarea informațiilor solicitate în cazul în care acest lucru este indispensabil pentru executarea unei sarcini legale în legătură cu semnalarea sau pentru protecția drepturilor și libertăților unor terți;
 - autoritatea competentă sesizată este obligată să comunice informațiile solicitate în termen de 15 zile de la data primirii cererii;
- ❖ Dreptul de rectificare și de ștergere a datelor inexacte sau stocate ilegal
 - poți cere autorităților competente rectificarea datelor tale care sunt inexacte, ștergerea datelor stocate ilegal și repararea prejudiciului cauzat;
 - autoritatea competentă sesizată este obligată să comunice informațiile solicitate în termen de 15 zile de la data primirii cererii.
- ❖ Dreptul de a te adresa justiției (gratuit)
 - poți intenta o acțiune în fața instanțelor competente pentru a avea acces, a rectifica sau a șterge date, pentru a solicita informații ori pentru a obține despăgubiri în urma unei semnalații care te privește.

Pentru mai multe informații, vă adresăm rugămintea de a accesa site-ul Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal.